

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 30 maj 2016
(OR. en)

9611/16

**Interinstitutionellt ärende:
2016/0152 (COD)**

MI 396
TELECOM 104
DIGIT 60
CONSOM 130
IND 116
COMPET 339
ENT 102
POSTES 3
JUSTCIV 155
PI 64
CODEC 772
IA 31

FÖRSLAG

från:	Jordi AYET PUIGARNAU, direktör, för Europeiska kommissionens generalsekreterare
inkom den:	26 maj 2016
till:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2016) 289 final
Ärende:	Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om åtgärder mot geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kundernas nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG

För delegationerna bifogas dokument – COM(2016) 289 final.

Bilaga: COM(2016) 289 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 25.5.2016
COM(2016) 289 final

2016/0152 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om åtgärder mot geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG

(Text av betydelse för EES)

{SWD(2016) 173 final}

{SWD(2016) 174 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

I strategin för den digitala inre marknaden¹ som antogs i maj 2015 och strategin för den inre marknaden² som antogs i oktober 2015 tillkännagavs lagstiftningsåtgärder för att ta itu med omotiverad geoblockering och på ett övergripande sätt bekämpa diskriminering på grund av nationalitet, bosättningsort eller etableringsort (i denna motivering kallas dessa för enkelhetens skull gemensamt *bosättningsort*).

Det allmänna syftet med detta förslag är att ge kunderna bättre åtkomst till varor och tjänster på den inre marknaden genom att förhindra direkt och indirekt diskriminering av näringsidkare som på ett konstgjort sätt delar upp marknaden på grund av kundens bosättningsort. Kunder upplever sådana skillnader i hur de behandlas när de handlar på nätet, men också när de reser till andra medlemsstater för att köpa varor eller tjänster.

Trots genomförandet av icke-diskrimineringsprincipen i artikel 20.2 i direktiv 2006/123/EG³ (nedan kallat *tjänstedirektivet*) blir kunder alltjämt vägrade köp eller blir underställda andra villkor när de köper varor och tjänster över gränserna. Detta beror främst på att det är oklart vad som utgör de objektiva faktorer som kan motivera skillnader i hur näringsidkare behandlar kunder. För att åtgärda detta problem bör näringsidkare och kunder ges mera klarhet om de situationer där olika behandling på grund av bosättningsort inte kan motiveras.

Genom detta förslag förbjuds blockering av åtkomst till webbplatser och andra onlinegränssnitt och omdirigering av kunder från en landsversion till en annan. Därtill förbjuds diskriminering mot kunder i fyra specifika fall av försäljning av varor och tjänster samt kringgående av ett sådant diskrimineringsförbud genom passiva försäljningsavtal. Både konsumenter och företag påverkas av sådan praxis i egenskap av slutanvändare av varor eller tjänster och kommer därför att gagnas av bestämmelserna i detta förslag. Transaktioner där ett företag köper varor eller tjänster för att sälja dem vidare bör dock undantas, för att näringsidkare ska kunna inrätta sina distributionssystem i enlighet med europeisk konkurrenslagstiftning.

Detta förslag tar ingen ställning till prissättning som sådan, och näringsidkare kan därmed fortsätta att sätta sina egna priser på ett icke-diskriminerande sätt. Förslaget beaktar inte heller dynamisk prissättning, där näringsidkare anpassar sina erbjudanden över tid, beroende på ett antal faktorer som inte har att göra med kundens bosättningsort.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Principen om ursprungsland enligt direktiv 2000/31/EG⁴ (nedan kallat *direktivet om elektronisk handel*) har gjort det möjligt för näringsidkare som erbjuder tjänster i

¹ COM(2015) 192 final.

² COM(2015) 550 final.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden.

informationssamhället att driva gränsöverskridande verksamhet och erbjuda sina tjänster i enlighet med de regler som tillämpas i deras etableringsland. Tjänstedirektivet föreskriver därtill rättigheter för tjänstemottagare och syftar i artikel 20 till att säkerställa att tjänsteleverantörer som är etablerade i unionen varken direkt eller indirekt behandlar kunder på olika sätt på grund av deras nationalitet eller bosättningsort. Artikel 20 är dock inte tillräckligt omfattande gällande diskriminering av kunder och har inte gjort lagstiftningen mindre oklar. Som en följd av detta har det varit svårt att tillämpa regeln om icke-diskriminering i praktiken. Detta förslag säkerställer, för att det inte ska finnas några tvivel, att bestämmelserna i denna förordning ska ha företräde i de fall där konflikter uppstår med artikel 20.2 i tjänstedirektivet.

Det finns också andra bestämmelser som förbjuder diskriminering, även genom nekad åtkomst till webbplatser eller omdirigering, på grund av orsaker som har att göra med bosättningsorten, till exempel inom transportsektorn.⁵

Vad gäller icke-diskriminering vid användning av betalningsmedel förbjuder förordning (EU) nr 260/2012 redan näringsidkare från att kräva bankkonto i en viss medlemsstat för att en girering ska kunna göras. Denna princip gäller inte andra betalningsmedel. Förordning (EU) 2015/751 underlättade användningen av kreditkort genom att införa tak för förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Direktiv (EU) 2015/2366⁶ banade också väg för en fullständigt integrerad marknad för massbetalningar inom EU. Denna förordning går ett steg längre genom att hindra näringsidkare från att tillämpa olika betalningsvillkor på grund av kundens bosättningsort. Det är emellertid viktigt att komma ihåg att näringsidkare har frihet att bestämma vilken typ av betalningsmedel de godtar för lokala och utländska kunder.

Förslaget är förenligt med befintlig unionslagstiftning om tillämplig lag och behörighet⁷.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Detta förslag kompletterar andra initiativ inom strategierna för den digitala inre marknaden och den inre marknaden och syftar till att skapa de rätta villkoren för förbättrad åtkomst till tjänster för konsumenter och företag runtom i EU.

Bland dessa initiativ ingår förslagen till ett direktiv om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll⁸ och ett direktiv om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor på nätet och annan distansförsäljning av varor⁹. Dessa förslag syftar till

⁵ Artiklarna 1.a och 4.2 i förordningarna (EU) nr 181/2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och nr 1177/2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar reglerar principen om icke-diskriminering, artiklarna 23.2 och 16.1 förordning (EG) nr 1008/2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik hänvisar till icke-diskriminering vid lufttrafik.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I).

⁸ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll, COM(2015) 634 final.

⁹ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor på nätet och annan distansförsäljning av varor, COM(2015) 635 final.

att uppnå full harmonisering på de berörda områdena. När de har antagits kommer de att ytterligare minska skillnaderna i medlemsstaternas konsumentskyddslagstiftning, speciellt med avseende på de ersättningar som konsumenterna är berättigade till om varan eller det digitala innehållet är defekt.

Dessutom syftar förslaget till en förordning om gränsöverskridande pakettleveranstjänster till att förtydliga prisinformationen och förbättra tillsynen på området. Konsumenter och små företag har meddelat att problem med pakettleveranstjänster, i synnerhet höga priser, hindrar dem från att sälja mera till eller köpa mera från andra medlemsstater. Förslaget till en reviderad förordning om konsumentsskyddssamarbete syftar till att förbättra samarbetet mellan de nationella konsumentskyddsmyndigheterna och inrätta en starkare gränsöverskridande tillsynsmekanism för konsumentreklamationer. Båda dessa initiativ planeras också offentliggöras den 25 maj 2016. Initiativet om att utvidga den gemensamma elektroniska mekanismen för registrering av mervärdesskatt syftar till att ytterligare förenkla gränsöverskridande handel genom att minska det administrativa extraarbete som registrering och betalning av mervärdesskatt innebär för näringsidkare.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Förslaget grundar sig på artikel 114 i EUF-fördraget. Denna artikel ger EU befogenhet att vidta åtgärder vars mål är att avskaffa hindren för fri rörlighet för bland annat varor och tjänster. Försök till att avskaffa sådana hinder kan neutraliseras av att privata aktörer uppför andra, som delar upp den inre marknaden längs de nationella gränserna. Detta är ännu mer problematiskt för den inre marknaden i en situation där den relevanta lagstiftningen i medlemsstaterna inte är tillräckligt klar, enhetlig och effektiv för att undanröja sådana hinder. Detta förslag behandlar därför sådan praxis som hindrar den fria rörligheten för varor och tjänster på den inre marknaden.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Åtkomst till varor och tjänster utan diskriminering på den inre marknaden är i grund och botten en gränsöverskridande fråga. Åtgärder på EU-nivå är nödvändiga för att förhindra diskriminering på grund av bosättningsort vid gränsöverskridande handelstransaktioner. Lagstiftningsåtgärder i medlemsstaterna räcker inte till för att säkerställa icke-diskriminering i gränsöverskridande situationer. Vad gäller effektivitet kan endast en åtgärd på EU-nivå säkerställa att villkoren för kundernas åtkomst till varor och tjänster inte varierar inom unionen. EU-åtgärder kommer att säkerställa bättre rättssäkerhet genom att förtydliga i vilka situationer olika behandling på grundval av bosättningsort klassas som diskriminering och därför är förbjuden.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget syftar till att underlätta åtkomst till varor och tjänster runtom i EU och skapar i synnerhet riktade skyldigheter för näringsidkare att inte diskriminera kunder på grund av bosättningsort i specifika omständigheter. Dessa skyldigheter sträcker sig inte längre än vad som är nödvändigt för att lösa de problem som har utpekats och är begränsade till de situationer som redogörs för i förslaget. Förslaget ökar också rättssäkerheten för näringsidkare genom att förtydliga de befintliga skyldigheterna och specificera när kunder ska behandlas

lika vid gränsöverskridande köp. Förslaget ålägger inte heller näringsidkare några orimliga kostnader. De kostnader som uppstår som en följd av förslaget utgörs huvudsakligen av engångskostnader för anpassning.

- **Val av instrument**

Medan ett icke-bindande instrument såsom en rekommendation eller riktlinjer skulle kunna stödja marknadsutvecklingen på detta område bedöms att ett sådant instrument inte vore särskilt effektivt. Kommissionens riktlinjer¹⁰ om tillämpning av artikel 20.2 i tjänstedirektivet av den 8 juni 2012 ger förtydliganden också om specifika situationer, såsom de som omfattas av detta förslag. Medlemsstaterna har dock inte anpassat den nationella lagstiftningen för att ge kunderna mera konkreta rättigheter eller ökat tillsynen, och näringsidkarna har inte heller ändrat sin praxis.

På grund av detta kan endast ett lagstiftningsinstrument åtgärda de påtalade problemen på ett effektivt sätt. En förordning är att föredra eftersom den är direkt tillämplig i medlemsstaterna, fastställer samma nivå av skyldigheter för privata aktörer och gör det möjligt att tillämpa enhetliga regler om icke-diskriminering på grund av bosättningsort i alla medlemsstaterna.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Ett stort offentligt samråd hölls mellan den 24 september och den 28 december 2015. Åsikter från konsumenter, företag, sammanslutningar och medlemsstater efterfrågades. 443 svar emottogs. Resultaten av det offentliga samrådet offentliggjordes och ingår även i konsekvensbedömningen. Under början av 2015 förde kommissionen därtill utförliga diskussioner med berörda parter (konsumenter, företag, konsument- och företagssammanslutningar och nationella myndigheter), även genom workshoppar med berörda parter, för att utvärdera olika möjligheter för EU-åtgärder och deras påverkan. Den 18 februari 2016 höll kommissionen en workshop i Amsterdam för att diskutera resultaten av det offentliga samrådet och tänkbara sätt att gå vidare.

Merparten av konsumenterna hade erfarenheter av geoblockering eller andra geografiska restriktioner när de handlade i ett annat EU-land. De varor och tjänster som påverkas mest av geoblockering är kläder, skor och accessoarer, fysiska medier (böcker), datorhårdvara och elektronik, flygbiljetter, biluthyrning, digitalt innehåll såsom strömningstjänster, datorspel och mjukvara, e-böcker och MP3-filer. En majoritet av konsumenterna och företagen anser att näringsidkare bör informera kunderna om försäljningsrestriktioner. Konsumenterna uttryckte sitt stöd för ett alternativ som skulle kräva att näringsidkare godtar gränsöverskridande kommersiella transaktioner, men utan skyldighet för dem att sköta leveransen. Majoriteten av företagen motsätter sig en skyldighet att sälja och leverera i hela EU och betonar vikten av att skräddarsy priserna för olika nationella marknader, och understryker att deras ekonomiska

¹⁰ SWD(2012) 146 final, *Commission Staff Working Document with a view to establishing guidance on the application of Article 20(2) of Directive 2006/123/EC on services in the internal market ('the Services Directive')*.

frihet och avtalsfrihet måste respekteras. En stor majoritet av alla grupper som svarade är eniga om att kontrollen av efterlevnaden och informationskraven bör förbättras.¹¹

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Kommissionen lät genomföra en omfattande anonym kundundersökning, där omkring 10 500 webbplatser i EU analyserades och typiska gränsöverskridande handelssituationer iscensattes. En Eurobarometerundersökning från 2016 med fokus på företagsrelationer visade att företag i egenskap av slutanvändare av produkter och tjänster stöter på samma restriktioner som konsumenter gör. Kommissionen har analyserat ett stort antal klagomål gällande gränsöverskridande handel och gjort en utvärdering av artikel 20 i tjänstedirektivet. Kommissionen inledde en undersökning om konkurrensen inom e-handeln i maj 2015 och offentliggjorde sina första resultat om geoblockering i mars 2016¹². Kommissionen har också diskuterat detta initiativ med medlemsstaterna i expertgrupper om tjänstedirektivet och direktivet om elektronisk handel.

- **Konsekvensbedömning**

En konsekvensbedömning har genomförts för detta förslag¹³. Den 21 april 2016 avgav nämnden för lagstiftningskontroll ett positivt yttrande om den nya konsekvensbedömningen. Nämndens kommentarer beaktas i den slutliga konsekvensbedömningen.

I den slutliga konsekvensbedömningen granskas fem händelseförlopp, med följande slutsatser: Alternativet som innebär ökad insyn (alternativ 1) beaktades, men kan inte på egen hand uppnå målet. Ökad insyn och ett förbud mot blockering av åtkomst till webbplatser (alternativ 2) i kombination med ett förbud mot automatisk omdirigering utan samtycke ansågs vara en bra lösning, som dock bara skulle åtgärda en liten del av problemet. Det rekommenderade alternativet (alternativ 3) är att kombinera dessa två element med en definition av vissa specifika situationer där diskriminerande geoblockering inte kan motiveras (för varor om näringsidkaren inte sköter den gränsöverskridande leveransen, för tjänster som levereras elektroniskt och för tjänster som emottas utanför kundens medlemsstat). Ett annat alternativ gick ut på att upprätta en tilläggsförteckning över motiveringar för att vidareutveckla principerna i artikel 20.2 i tjänstedirektivet (alternativ 4), men det förkastades på grund av komplexiteten. Det sista alternativet (alternativ 5), som skulle kräva att näringsidkarna levererar fysiska varor över gränserna, förkastades eftersom det skulle leda till orimliga kostnader för företagen.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Förslaget gäller både näringsidkare och kunder, dvs. konsumenter och företag i egenskap av slutanvändare. Dessa kategorier omfattar små och medelstora företag och mikroföretag. Åtgärdens effektivitet skulle kunna undermineras om dessa företag undantogs från reglerna, eftersom huvuddelen av e-handeln i unionen idkas av små och medelstora företag samt mikroföretag.

¹¹ Den sammanfattande rapporten om det offentliga samrådet har offentliggjorts här: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/full-report-results-public-consultation-geoblocking>.

¹² De första resultaten har offentliggjorts här: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiries_e_commerce.html

¹³ SWD(2016)173 och SWD(2016)174.

Förslaget kommer att ha positiva effekter på konkurrensen genom att förbättra åtkomsten till varor och tjänster på den inre marknaden för konsumenter och företag. När det gäller internationell handel omfattas näringsidkare som är etablerade i tredjeländer av förordningen enbart i den utsträckning de säljer (eller har för avsikt att sälja) varor och tjänster till kunder inom EU.

Förslaget gäller både offline och online, med beaktande av ny teknisk utveckling där det är tillämpligt, och är anpassat till en digital och internetbaserad verklighet.

- **Grundläggande rättigheter**

Förslaget iakttar i synnerhet artiklarna 16 ("näringsfrihet") och 17 ("rätt till egendom") i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Näringsidkare omfattas redan av befintliga bestämmelser om icke-diskriminering i EU-lagstiftningen. Näringsidkare kan fortfarande bestämma var och när de erbjuder sina varor och tjänster till kunder. Deras frihet att vägra sälja till någon eller att tillämpa olika villkor begränsas endast i enlighet med bestämmelserna om icke-diskriminering i denna förordning. Näringsidkare har fortfarande möjlighet att hänvisa till alla andra orsaker till att inte sälja eller att tillämpa olika villkor, till exempel om produkten inte längre finns i lager.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte Europeiska unionens budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Förordningen föreskriver att kommissionen ska utföra regelbundna översyner av förslagets konsekvenser.

Kommissionen kommer att övervaka hur förordningen tillämpas av marknadsaktörer runtom i EU i syfte att säkerställa en enhetlig tillämpning. Den kommer också att fokusera på vilka följder bestämmelserna får.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

I artikel 1 fastställs den föreslagna förordningens syfte och tillämpningsområde. Förslagets materiella tillämpningsområde motsvarar tillämpningsområdet för direktiv 2006/123/EG i så stor utsträckning som möjligt, för att säkerställa enhetlighet och största möjliga rättssäkerhet för näringsidkare och kunder. Detta innebär bland annat att icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse, transporttjänster, audiovisuella tjänster, speltjänster, hälsovårdstjänster och vissa sociala tjänster undantas från denna förordnings tillämpningsområde. Det territoriella tillämpningsområdet är utformat för att både omfatta sådana näringsidkare som är etablerade i EU och sådana som är etablerade i tredjeländer men som säljer eller har för avsikt att sälja varor och tjänster till kunder i unionen. Artikel 1 ger även näringsidkare säkerhet om att efterlevnad av denna förordning i sig inte betyder att näringsidkaren riktar sin aktivitet till en

viss medlemsstat i den mening som avses i förordning (EG) nr 593/2008¹⁴ och förordning (EU) nr 1215/2012¹⁵, som reglerar frågor som gäller tillämplig lagstiftning och behörighet.

Artikel 2 innehåller de relevanta definitionerna.

I artikel 3 fastställs näringsidkarnas skyldighet att inte förhindra åtkomst till sina onlinegränssnitt på grund av kundens bosättningsort. Där fastställs också krav på kundens samtycke till omdirigering och på att näringsidkare håller den version av onlinegränssnittet som kunden försökte komma åt före omdirigeringen lättillgänglig. Näringsidkaren undantas från dessa skyldigheter när åtkomstrestriktionerna eller omdirigeringen krävs enligt lag. I dessa undantagsfall måste näringsidkaren uppge en klar motivering.

I artikel 4 anges tre specifika situationer där det är förbjudet att diskriminera kunder på grund av bosättningsort. Den första situationen gäller försäljning av fysiska varor då näringsidkaren inte är involverad i varans leverans till kundens medlemsstat. Den andra situationen gäller tillhandahållande av tjänster som levereras elektroniskt, andra än tjänster vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller andra skyddade produkter. Den tredje situationen gäller tjänster som tillhandahålls av näringsidkaren i en annan medlemsstat än den där kunden är bosatt.

I artikel 5 fastställs bestämmelser om icke-diskriminering vid betalningar. Denna bestämmelse föreskriver att näringsidkare, i vissa fall, inte får vägra att ta emot eller på annat sätt diskriminera gällande betalningsinstrument (såsom kredit- eller debetkort).

I artikel 6 föreskrivs att avtal med näringsidkare som innehåller passiva försäljningsrestriktioner som skulle leda till överträdelser av de regler som anges i denna förordning automatiskt är ogiltiga. Syftet med artikeln är att undvika kringgående av reglerna genom avtal.

Artikel 7 gäller medlemsstaternas myndigheters kontroll av efterlevnaden.

Artikel 8 kräver att medlemsstaterna utser ett eller flera organ som ska ge praktisk rådgivning till konsumenter gällande tvister som uppstår genom denna förordning.

Artikel 9 gäller kommissionens regelbundna översyner av förordningens tillämpning. Här specificeras att den första översynen i synnerhet bör utvärdera om förbudet mot diskriminering som fastställs i artikel 4.1 b bör utvidgas till tjänster som levereras elektroniskt och vars huvudsakliga egenskap är att tillhandahålla åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller andra produkter, förutsatt att näringsidkaren har de erforderliga rättigheterna för de berörda territorierna.

Artikel 10 föreskriver två ändringar av befintliga instrument som gäller specifikt konsumentskydd, dvs. förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG. Detta skulle innebära att denna förordning läggs till som bilaga till de rättsakterna så att den också kan verkställas genom de åtgärder som föreskrivs i förordningen om konsumentskyddssamarbete och direktivet om förbudsföreläggande.

Artikel 11 gäller ikraftträdandet och tillämpningen.

¹⁴ Förordning (EG) nr 593/2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser.

¹⁵ Förordning (EU) nr 1215/2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om åtgärder mot geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kundernas nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹⁶,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) För att uppnå målet att säkerställa att den inre marknaden fungerar väl, som ett område utan inre gränser där den fria rörligheten för bland annat varor och tjänster är säkerställd, räcker det inte med att avskaffa endast statliga hinder mellan medlemsstaterna. Avskaffandet kan undergrävas genom att privata aktörer inför hinder som inte är enhetliga med friheterna på den inre marknaden. Detta inträffar då näringsidkare som driver verksamhet i en medlemsstat blockerar eller begränsar åtkomsten till sitt onlinegränssnitt, såsom webbplatser och appar, för kunder från andra medlemsstater som vill handla över gränserna (så kallad *geoblockering*). Det inträffar också på andra sätt då vissa näringsidkare tillämpar andra allmänna villkor för åtkomst till sina varor och tjänster på sådana kunder från andra medlemsstater, både online och offline. Även om det ibland kan finnas objektiva motiveringar till sådan särbehandling nekar näringsidkare i andra fall konsumenter som vill handla över gränserna åtkomst till varor eller tjänster, eller tillämpar andra villkor på dessa, av enbart kommersiella orsaker.
- (2) På detta sätt delar vissa näringsidkare på ett konstgjort sätt upp den inre marknaden längs med inre gränser och hindrar den fria rörligheten för varor och tjänster, och

¹⁶ EUT C [...], [...], s. [...].

begränsar därigenom kundernas rättigheter och hindrar dem från att dra fördel av större valmöjligheter och optimala villkor. Sådan diskriminerande praxis är en av de största orsakerna till att de gränsöverskridande handelstransaktionerna är relativt få inom unionen, även inom elektronisk handel, vilket hindrar att den inre marknaden uppnår sin fulla tillväxtpotential. Ett förtydligande av i vilka situationer det inte finns några motiverade orsaker till sådan särbehandling bör ge alla parter i gränsöverskridande transaktioner klarhet och rättssäkerhet och bör säkerställa att regler om icke-diskriminering kan tillämpas och verkställas på ett effektivt sätt på hela den inre marknaden.

- (3) I enlighet med artikel 20 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG¹⁷ ska medlemsstaterna säkerställa att tjänsteleverantörer som är etablerade i unionen inte behandlar tjänstemottagare olika på grund av deras nationalitet eller bosättningsort. Den bestämmelsen har emellertid inte varit fullständigt effektiv för att bekämpa diskriminering och den har inte minskat oklarheten i lagstiftningen tillräckligt mycket, i synnerhet eftersom den ger en möjlighet att rättfärdiga skillnaderna i behandling och den följaktligen är svår att verkställa i praktiken. Geoblockering och andra former av diskriminering på grund av nationalitet, bosättningsort eller etableringsort kan därtill också uppstå som en följd av ageranden av näringsidkare som är etablerade i tredjeländer, som inte omfattas av det direktivet.
- (4) De riktade åtgärder som fastställs i denna förordning och som ger klara, enhetliga och effektiva bestämmelser om ett utvalt antal frågor krävs därför för att säkerställa att den inre marknaden fungerar väl.
- (5) Denna förordning syftar till att förhindra diskriminering på grund av kundernas nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, inklusive geoblockering, vid gränsöverskridande handelstransaktioner mellan näringsidkare och kunder vad gäller försäljning av varor och tillhandahållande av tjänster inom unionen. Målet är att motverka både direkt och indirekt diskriminering, och därmed även inbegripa omotiverad särbehandling på grund av andra särskilda kriterier som leder till samma resultat som tillämpningen av kriterier som direkt baserar sig på kundernas nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Sådana andra kriterier kan i synnerhet tillämpas på grundval av information som anger var kunderna fysiskt befinner sig, såsom IP-adressen de använder för åtkomst till ett onlinegränssnitt, leveransadressen de uppger för varorna, det språk de valt eller den medlemsstat där kundens betalningsinstrument är utfärdat.
- (6) Med beaktande av att en del rättsliga och administrativa hinder för näringsidkare har avskaffats runtom i unionen för vissa tjänstesektorer som en följd av tillämpningen av direktiv 2006/123/EG bör det materiella tillämpningsområdet för denna förordning vara enhetligt med tillämpningsområdet för direktiv 2006/123/EG. Som en följd av detta bör bestämmelserna i denna förordning bland annat gälla icke-audiovisuella tjänster som levereras elektroniskt och vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller andra produkter, dock i enlighet med det särskilda undantag som föreskrivs i artikel 4 och den påföljande översyn av det undantaget som föreskrivs i artikel 9. Denna

¹⁷

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36).

förordnings tillämpningsområde omfattar därför inte audiovisuella tjänster, till exempel tjänster vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla åtkomst till sändningar av idrottsevenemang och som tillhandahålls på grundval av exklusiva territoriella licensavtal. Åtkomst till finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag, däribland betaltjänster, bör därför också undantas, oaktat denna förordnings bestämmelser om icke-diskriminering vid betalningar.

- (7) Diskriminering kan också förekomma gällande tjänster inom transportsektorn, i synnerhet vid försäljning av biljetter för persontransport. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008¹⁸, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010¹⁹ och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011²⁰ föreskriver emellertid redan omfattande diskrimineringsförbud som gäller all diskrimineringspraxis som denna förordning syftar till att åtgärda. Avsikten är därtill att Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1371/2007²¹ ska ändras i detta hänseende inom en snar framtid. Tjänster inom transportsektorn bör av denna orsak, och för att säkerställa enhetlighet med tillämpningsområdet för direktiv 2006/123/EG, inte omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.
- (8) Denna förordning bör inte påverka de tillämpliga reglerna på skatteområdet, eftersom fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) anger specifika grunder för åtgärder på EU-nivå när det gäller skattefrågor.
- (9) I enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008²² får den lag som ska tillämpas för ett avtal mellan en konsument och en näringsidkare som bedriver sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort eller på något sätt riktar sådan verksamhet till det landet eller till flera länder, inbegripet det landet, inte medföra att konsumenten berövas det skydd som tillförsäkras konsumenten genom sådana bestämmelser som inte kan avtalas bort enligt lagen i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort. I enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012²³ får konsumenten, om talan avser avtal som har ingåtts av en konsument och en näringsidkare som bedriver kommersiell verksamhet eller yrkesverksamhet i den medlemsstat där konsumenten har hemvist eller, på något sätt, riktar sådan verksamhet till den medlemsstaten eller flera stater, däribland den medlemsstaten, väcka talan mot den andra avtalsparten i den medlemsstat där denne har hemvist, och talan mot en konsument får väckas endast vid domstolarna i den medlemsstat där konsumenten har hemvist.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen (EUT L 293, 31.10.2008, s. 3).

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 334, 17.12.2010, s. 1).

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 55, 28.2.2011, s. 1).

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1371/2007 av den 23 oktober 2007 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer (EUT L 315, 3.12.2007, s. 14).

²² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6).

²³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1).

- (10) Denna förordning bör inte påverka unionslagstiftningen om civilrättsligt samarbete, i synnerhet de bestämmelser om den tillämpliga lagen för avtalsförpliktelser och behörighet vilka fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008²⁴ och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012²⁵, även tillämpningen av dessa akter och bestämmelser i enskilda fall. I synnerhet bör det faktum att en näringsidkare följer bestämmelserna i denna förordning inte i sig tolkas som att denna riktar sin verksamhet till konsumentens medlemsstat i ett sådant tillämpningssyfte.
- (11) Den diskriminerande praxis som denna förordning syftar till att åtgärda sker vanligen genom allmänna villkor och annan information som fastställs och tillämpas av den berörda näringsidkaren eller för dennas räkning som ett förhandsvillkor för att få åtkomst till varorna eller tjänsterna i fråga och som tillhandahålls allmänheten. Sådana allmänna villkor för åtkomst omfattar bland annat priser, betalningsvillkor och leveransvillkor. De kan tillhandahållas allmänheten av den berörda näringsidkaren eller för dennas räkning på olika sätt, såsom information som offentliggörs i reklamannonser, på webbplatser, handlingar som föregår ett avtal eller avtalshandlingar. Sådana villkor gäller om näringsidkaren och kunden inte skilt har gjort upp ett avtal om något annat. Villkor som förhandlas fram individuellt av näringsidkaren och kunden bör inte tolkas som allmänna villkor för åtkomst i den mening som avses i denna förordning.
- (12) Både konsumenter och företag bör skyddas från diskriminering på grund av nationalitet, bosättningsort eller etableringsort i egenskap av kunder i den mening som avses i denna förordning. Det skyddet ska dock inte omfatta kunder som köper en vara eller en tjänst för att sälja den vidare, eftersom det skulle påverka distributionssystem som ofta används företag emellan, såsom selektiv distribution och ensamåterförsäljning, som i allmänhet gör det möjligt för tillverkare att välja återförsäljare, i enlighet med reglerna om konkurrens.
- (13) Diskriminerande behandling i samband med handelstransaktioner gällande försäljning av varor eller tillhandahållande av tjänster inom unionen har samma följder för kunderna och den inre marknaden oavsett om en näringsidkare är etablerad i en medlemsstat eller i ett tredjeland. Därför, och i syfte att säkerställa att samma krav gäller alla konkurrerande näringsidkare på denna punkt, ska åtgärderna som fastställs i denna förordning tillämpas likvärdigt på alla näringsidkare som bedriver verksamhet inom unionen.
- (14) För att öka kundernas möjligheter att få åtkomst till information om försäljning av varor och tillhandahållande av tjänster på den inre marknaden och för att öka insynen, även gällande priser, ska näringsidkare inte, varken genom tekniska åtgärder eller på annat sätt, hindra kunder från att få fullständig och likvärdig åtkomst till onlinegränssnitt oavsett nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Sådana tekniska åtgärder kan i synnerhet omfatta teknik som används för att fastställa var kunden befinner sig fysiskt, däribland genom att spåra IP-adressen, koordinater som

²⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6).

²⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1).

erhållits via ett globalt system för satellitnavigering eller uppgifter gällande en betalningstransaktion. Förbudet mot diskriminering vad gäller åtkomst till onlinegränssnitt ska dock inte ses som att näringsidkaren åläggs en skyldighet att idka handel med kunder.

- (15) Vissa näringsidkare upprätthåller olika versioner av sina onlinegränssnitt med inriktning på kunder från olika medlemsstater. Detta bör alltså vara möjligt, men omdirigering av en kund från en version av onlinegränssnittet till en annan utan kundens aktiva samtycke bör förbjudas. Alla versioner av onlinegränssnittet bör ständigt finnas lättillgängliga för kunden.
- (16) I vissa fall kan det vara nödvändigt att blockera, begränsa åtkomsten eller omdirigera en kund utan dennas samtycke till en alternativ version av ett onlinegränssnitt på grund av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort för att säkerställa efterlevnad med ett rättsligt krav i unionslagstiftningen eller medlemsstaternas lagar i enlighet med unionslagstiftningen. Sådana lagar kan begränsa kundernas åtkomst till vissa varor eller tjänster, till exempel genom att förbjuda visning av ett visst innehåll i vissa medlemsstater. Näringsidkare bör inte hindras från att efterleva sådana krav och bör därför kunna blockera, begränsa åtkomst eller omdirigera vissa kunder eller kunder på vissa territorier till ett onlinegränssnitt i den utsträckning det är nödvändigt av denna orsak.
- (17) I ett antal särskilda situationer kan skillnader i behandlingen av kunder genom tillämpning av allmänna villkor för åtkomst, även direkt vägran att sälja varor eller tillhandahålla tjänster, på grund av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort inte objektivt motiveras. I de situationerna bör all sådan diskriminering förbjudas och kunder bör följaktligen ha rätt till att, i enlighet med de särskilda villkor som fastställs i denna förordning, idka handel på samma villkor som en lokal kund och ha fullständig och likvärdig åtkomst till alla olika varor eller tjänster som erbjuds oavsett nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. Näringsidkare bör därför vid behov vidta åtgärder för att säkerställa efterlevnad med det förbudet mot diskriminering om de berörda kunderna annars skulle uteslutas från sådan fullständig och likvärdig åtkomst. Trots detta bör förbudet som är tillämpligt i de situationerna inte tolkas som att det hindrar näringsidkarna från att rikta sin verksamhet till olika medlemsstater eller vissa grupper av kunder med riktade erbjudanden och olika villkor, även genom att upprätta landsspecifika onlinegränssnitt.
- (18) Den första av dessa situationer är då näringsidkaren säljer varor men varorna inte levereras över gränserna av näringsidkaren eller för dennas räkning till medlemsstaten där kunden är bosatt. I den situationen bör kunden kunna köpa varor på exakt samma villkor, däribland pris och leveransvillkor, som motsvarande kunder som är bosatta i näringsidkarens medlemsstat. Detta kan innebära att en utländsk kund måste hämta varan i den medlemsstaten eller i en annan medlemsstat dit näringsidkaren levererar. I denna situation behöver näringsidkaren inte momsregistrera sig i kundens medlemsstat, och inte heller ordna gränsöverskridande varuleverans.
- (19) Den andra situationen är då näringsidkaren tillhandahåller tjänster som levereras elektroniskt, andra än tjänster vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller andra skyddade produkter, såsom molntjänster, datalagerhanteringstjänster, webbhotell och brandväggtjänster. I detta fall krävs ingen fysisk leverans, eftersom tjänsterna

levereras elektroniskt. Näringsidkaren kan deklarera och betala mervärdesskatt på ett förenklat sätt i enlighet med reglerna om det gemensamma systemet för mervärdesskatt som föreskrivs i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011²⁶.

- (20) Slutligen bör tillämpning av andra allmänna villkor för åtkomst inte heller vara motiverad i en situation där näringsidkaren tillhandahåller tjänster och kunden tar emot tjänsterna i näringsidkarens lokaler eller på en plats som valts av näringsidkaren och som inte finns i den medlemsstat där kunden är medborgare eller där kundens bosättningsort eller etableringsort finns. Dessa situationer gäller till exempel tillhandahållande av tjänster såsom hotellövernattningar, idrottsevenemang, biluthyrning och inträdesbiljetter till musikfestivaler eller nöjesparker. I dessa situationer måste näringsidkaren inte momsregistrera sig i en annan medlemsstat eller ordna gränsöverskridande varuleverans.
- (21) I alla dessa situationer, i enlighet med de bestämmelser om tillämplig lag för avtalsförpliktelser och behörighet som fastställs i förordningarna (EG) nr 593/2008 och (EU) nr 1215/2012, då en näringsidkare inte bedriver sin verksamhet i den medlemsstat där konsumenten har hemvist eller riktar sådan verksamhet till den medlemsstaten, eller där kunden inte är konsument, innebär efterlevnad med denna förordning inte några tilläggskostnader som kan hänföras till lagstiftning eller skillnader i tillämplig lagstiftning för näringsidkaren. Om näringsidkaren däremot bedriver verksamhet i kundens medlemsstat eller riktar verksamhet dit har näringsidkaren visat sin avsikt att etablera handelsrelationer med kunder från den medlemsstaten och har därför kunnat ta sådana kostnader i beaktande.
- (22) Näringsidkare som omfattas av den särskilda ordningen som föreskrivs i avdelning XII kapitel 1 i rådets direktiv 2006/112/EG²⁷ måste inte betala mervärdesskatt. För dessa näringsidkare som tillhandahåller tjänster som levereras elektroniskt skulle förbudet mot att tillämpa olika allmänna villkor för åtkomst på grund av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort medföra ett krav på att registrera sig för **redovisning** av mervärdesskatt i andra medlemsstater och kan innebära tilläggskostnader, vilket skulle vara en orimlig börda med tanke på de berörda näringsidkarnas storlek och egenskaper. Därför bör dessa näringsidkare undantas från det förbudet så länge som ordningen är tillämplig.
- (23) I alla dessa situationer kan näringsidkare i vissa fall hindras från att sälja varor eller tillhandahålla tjänster till vissa kunder eller till kunder på vissa territorier på grund av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, till följd av ett specifikt förbud eller krav som fastställts i unionslagstiftningen eller i medlemsstaternas lagar i enlighet med unionslagstiftningen. Medlemsstaternas lagar kan också kräva, i enlighet med unionslagstiftningen, att näringsidkare iakttar vissa regler om prissättning av böcker. Näringsidkare bör inte förhindras från att efterleva sådana lagar i den utsträckning det är möjligt.

²⁶ Rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 av den 15 mars 2011 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 77, 23.3.2011, s. 1).

²⁷ Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1).

- (24) Enligt unionslagstiftningen är näringsidkare i princip fria att besluta vilka betalningsmedel de vill godta, även betalmärken. Efter att de gjort detta val, i enlighet med den befintliga rättsliga ramen för betaltjänster, finns det dock inga orsaker för näringsidkare att diskriminera kunder inom unionen genom att avvisa vissa handelstransaktioner, eller genom att på annat sätt tillämpa vissa andra betalningsvillkor för dessa transaktioner på grund av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort. I detta specifika sammanhang bör även sådan omotiverad olikvärdig behandling på grund av betalningskontots placering, betaltjänstleverantörens etableringsort eller betalningsinstrumentets utfärdningsort inom unionen uttryckligen förbjudas. Man bör dessutom komma ihåg att förordning (EU) nr 260/2012 redan förbjuder alla betalningsmottagare, även näringsidkare, från att kräva att bankkonton ska finnas i en viss medlemsstat för att en betalning i euro ska godtas.
- (25) I Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366²⁸ infördes strikta säkerhetskrav för initiering och hantering av elektroniska betalningar, vilket minskade risken för bedrägeri för alla nya och mer traditionella betalningsmedel, speciellt onlinebetalningar. Betaltjänstleverantörer måste tillämpa så kallad stark kundautentisering, dvs. ett autentiseringsförfarande som styrker identiteten för en användare av en betaltjänst eller den som gör betalningstransaktionen. För distansbetalningar, såsom onlinebetalningar, är säkerhetskraven ännu högre, med krav på en dynamisk länk till betalningens belopp och betalningsmottagarens konto, för att skydda användaren ännu mer genom att minimera riskerna i händelse av misstag eller bedrägeriattacker. Som ett resultat av dessa bestämmelser blir riskerna för betalningsbedrägerier desamma för nationella och gränsöverskridande köp och bör inte användas som ett argument för att avvisa eller diskriminera några handelstransaktioner inom unionen.
- (26) Denna förordning bör inte påverka tillämpningen av konkurrensreglerna, särskilt inte artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget. Avtal som inskränker näringsidkares skyldigheter att inte idka passiv försäljning i den mening som anges i kommissionens förordning (EU) nr 330/2010²⁹ till vissa kunder eller till kunder på vissa territorier ses i allmänhet som en begränsning av konkurrensen och kan vanligtvis inte undantas från förbudet som anges i artikel 101.1 i EUF-fördraget. Även i de fall där de inte omfattas av artikel 101 i EUF-fördraget hindrar de när det gäller tillämpningen av denna förordning den inre marknaden från att fungera ordentligt och de kan användas för att kringgå bestämmelserna i denna förordning. De relevanta bestämmelserna i sådana avtal och i andra avtal gällande passiv försäljning som fordrar att näringsidkaren handlar i strid med denna förordning bör därför automatiskt vara ogiltiga. Denna förordning, och i synnerhet bestämmelserna om åtkomst till varor eller tjänster, bör dock inte påverka avtal som begränsar aktiv försäljning i den mening som avses i förordning (EU) nr 330/2010.

²⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG, 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

²⁹ Kommissionens förordning (EU) nr 330/2010 av den 20 april 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden (EUT L 102, 23.4.2010, s. 1).

- (27) Medlemsstaterna bör utse ett eller flera organ som ansvarar för att vidta effektiva åtgärder för att övervaka och säkerställa efterlevnad med bestämmelserna i denna förordning. Medlemsstaterna bör också säkerställa att effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner kan åläggas näringsidkarna vid eventuella överträdelser av denna förordning.
- (28) Konsumenter bör ha möjlighet att vända sig till behöriga myndigheter för att få stöd – till exempel genom ett enhetligt reklamationsformulär – som underlättar lösningen av sådana tvister med näringsidkare som uppstår vid tillämpningen av denna förordning.
- (29) Denna förordning bör regelbundet ses över, i syfte att föreslå ändringar vid behov. Den första översynen bör i synnerhet fokusera på att eventuellt utvidga förbudet som fastställs i artikel 4.1 b till att även omfatta tjänster som levereras elektroniskt och vars huvudsakliga egenskap är att tillhandahålla åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller andra produkter, förutsatt att näringsidkaren har de erforderliga rättigheterna för de berörda territorierna.
- (30) I syfte att underlätta effektivt verkställande av de bestämmelser som fastställs i denna förordning bör de mekanismer för att säkerställa gränsöverskridande samarbete mellan behöriga myndigheter som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004³⁰ också finnas tillgängliga för dessa bestämmelser. De åtgärderna bör dock endast finnas tillgängliga då kunden är en konsument, eftersom förordning (EG) nr 2006/2004 endast gäller lagar som skyddar konsumenternas intressen. Förordning (EG) nr 2006/2004 bör därför ändras i enlighet med detta.
- (31) För att göra det möjligt att väcka talan om förbuds föreläggande i syfte att skydda konsumenternas kollektiva intressen med avseende på agerande som strider mot denna förordning, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/22/EG³¹, bör det direktivet också ändras genom att det läggs till en hänvisning till denna förordning i dess bilaga I.
- (32) Näringsidkare, offentliga myndigheter och andra berörda parter bör ha tillräckligt lång tid att anpassa sig till, och säkerställa efterlevnad med, bestämmelserna i denna förordning. Sett till särdragen hos tjänster som levereras elektroniskt, utom sådana tjänster vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller andra skyddade produkter, är det lämpligt att tillämpa förbuden i artikel 4.1 b först från en senare tidpunkt vad gäller tillhandahållande av dessa tjänster.
- (33) I syfte att uppnå målet att på ett effektivt sätt åtgärda direkt och indirekt diskriminering på grund av kunders nationalitet, bostadsort eller etableringsort är det lämpligt att anta en förordning, som är direkt tillämplig i alla medlemsstaterna. Detta är nödvändigt för att garantera att reglerna om icke-diskriminering tillämpas på ett enhetligt sätt i hela unionen och att de träder i kraft samtidigt. Endast en förordning

³⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen ("förordningen om konsumentskyddssamarbete") (EUT L 364, 9.12.2004, s. 1).

³¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/22/EG av den 23 april 2009 om förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas intressen (EUT L 110, 1.5.2009, s. 30).

säkerställer den grad av klarhet, enhetlighet och rättssäkerhet som är nödvändig för att göra det möjligt för kunder att fullt ut dra nytta av dessa bestämmelser.

- (34) Eftersom denna förordnings mål – dvs. att förhindra direkt och indirekt diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, även genom geoblockering, vid handelstransaktioner med näringsidkare inom unionen – inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna på grund av att problemet är gränsöverskridande och den befintliga rättsliga ramen inte tillräckligt klar, utan bättre kan uppnås på EU-nivå på grund av dess omfattning och potentiella följder för handeln på den inre marknaden, får unionen anta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen som fastställs i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (35) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Med denna förordning eftersträvas i synnerhet fullständig förenlighet med artiklarna 16 och 17.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Syftet med denna förordning är att bidra till en väl fungerande inre marknad genom att förhindra direkt och indirekt diskriminering på grund av kunders nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.
2. Denna förordning är tillämplig på följande situationer:
 - (a) Då en näringsidkare säljer varor, tillhandahåller tjänster eller har för avsikt att göra detta i en annan medlemsstat än den där kunden har sin bosättningsort eller etableringsort.
 - (b) Då en näringsidkare säljer varor, tillhandahåller tjänster eller har för avsikt att göra detta i samma medlemsstat som den där kunden har sin bosättningsort eller etableringsort, men kunden är medborgare i en annan medlemsstat.
 - (c) Då en näringsidkare säljer varor, tillhandahåller tjänster eller har för avsikt att göra detta i en medlemsstat där kunden tillfälligt befinner sig utan att vara bosatt i eller ha sin etableringsort i den medlemsstaten.
3. Denna förordning ska inte tillämpas på de verksamheter som anges i artikel 2.2 i direktiv 2006/123/EG.
4. Denna förordning ska inte påverka de bestämmelser som är tillämpliga på skatteområdet.
5. Denna förordning ska inte påverka unionslagstiftningen om civilrättsligt samarbete. Efterlevnad av denna förordning ska inte tolkas som att en näringsidkare riktar sin

verksamhet till den medlemsstat där konsumenten har sin vanliga vistelseort eller hemvist i den mening som avses i artikel 6.1 b i förordning (EG) nr 593/2008 och artikel 17.1 c i förordning (EU) nr 1215/2012.

6. Bestämmelserna i denna förordning ska ha företräde i de fall där konflikter uppstår med bestämmelserna i artikel 20.2 i direktiv 2006/123/EG.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller de definitioner som fastställs i artikel 7 i genomförandeförordning (EU) nr 282/2011, artikel 2.10, 2.20 och 2.30 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751³² och artikel 4.8, 4.9, 4.11, 4.12, 4.14, 4.23, 4.24 och 4.30 i direktiv (EU) 2015/2366.

Dessutom gäller följande definitioner:

- (b) *konsument*: en fysisk person som agerar i syften som ligger utanför hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke.
- (c) *kund*: en konsument eller ett företag som är medborgare i en medlemsstat eller har sin bosättningsort eller etableringsort i en medlemsstat och köper eller har för avsikt att köpa en vara eller en tjänst inom unionen i annat syfte än återförsäljning.
- (d) *allmänna villkor för åtkomst*: alla de villkor och all annan information, även försäljningspriser, som reglerar kundernas åtkomst till varor och tjänster som saluförs av en näringsidkare och fastställs, tillämpas och tillhandahålls allmänheten av näringsidkaren eller för dennas räkning och som är tillämpliga då näringsidkaren och kunden inte skilt har gjort upp ett avtal.
- (e) *varor*: alla lösa saker, utom saker som säljs exekutivt eller annars tvångsvis med stöd av lag; vatten, gas och el ska också anses vara varor i förordningens mening när de saluförs i begränsad volym eller bestämd kvantitet.
- (f) *onlinegränssnitt*: all mjukvara, däribland en webbplats och applikationer, som drivs av en näringsidkare eller för dennas räkning och vars syfte är att ge kunderna åtkomst till näringsidkarens varor eller tjänster i syfte att utföra en handelstransaktion gällande dessa varor eller tjänster.
- (g) *tjänst*: all förvärvsverksamhet som egenföretagare utövar, i regel mot ekonomisk ersättning, enligt artikel 57 i fördraget.
- (h) *näringsidkare*: fysisk person eller juridisk person, offentligägd eller privatägd, som agerar i syften som ligger inom ramen för dennas näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke samt varje person som agerar i dennas namn eller för dennas räkning.

³² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EUT L 123, 19.5.2015, s. 1).

Artikel 3

Åtkomst till onlinegränssnitt

1. Näringsidkare ska inte, genom användning av tekniska åtgärder eller på annat sätt, blockera eller begränsa kundernas åtkomst till sitt onlinegränssnitt på grund av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort.
2. Näringsidkare ska inte, på grund av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, omdirigera kunderna till en version av sitt onlinegränssnitt som är annorlunda än den som kunden ursprungligen försökte komma åt, genom dess utformning, användarspråk eller andra egenskaper som gör den specifik för kunder med en viss nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, om kunden inte uttryckligen ger sitt samtycke innan omdirigeringen sker.

Om omdirigering sker med kundens uttryckliga samtycke ska originalversionen av onlinegränssnittet fortsättningsvis vara lättillgänglig för kunden.

3. Förbuden som fastställs i punkterna 1 och 2 ska inte vara tillämpliga när blockeringen, åtkomstbegränsningen eller omdirigeringen av vissa kunder eller kunder på vissa territorier krävs för att säkerställa efterlevnad med rättsliga krav i unionslagstiftningen eller medlemsstaternas lag i enlighet med unionslagstiftningen.
4. Då en näringsidkare blockerar eller begränsar kunders åtkomst till ett onlinegränssnitt eller omdirigerar kunder till en annan version av onlinegränssnittet i enlighet med punkt 4 ska näringsidkaren tillhandahålla en klar motivering. Motiveringen ska ges på samma språk som används på den version av onlinegränssnittet som kunden ursprungligen försökte komma åt.

Artikel 4

Åtkomst till varor eller tjänster

1. Näringsidkare ska inte tillämpa olika allmänna villkor för åtkomst till sina varor eller tjänster på grund av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, i följande situationer:
 - (a) Då en näringsidkare säljer varor och dessa varor inte levereras över gränsen till kundens medlemsstat av näringsidkaren eller för dennas räkning.
 - (b) Då näringsidkaren tillhandahåller tjänster som levereras elektroniskt, andra än tjänster vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller andra skyddade produkter.
 - (c) Då näringsidkaren tillhandahåller tjänster andra än de som omfattas av led b och dessa tjänster levereras till kunden i näringsidkarens lokaler eller på en fysisk plats där näringsidkaren bedriver verksamhet, i en annan medlemsstat än den där kunden är medborgare eller har sin bosättningsort eller etableringsort.

2. Förbudet som fastställs i punkt 1 b ska inte omfatta näringsidkare som är undantagna från mervärdesskatt på grundval av bestämmelserna i avdelning XII kapitel 1 i direktiv 2006/112/EG.
3. Förbudet som fastställs i punkt 1 ska inte vara tillämpligt när en specifik bestämmelse som fastställts i unionslagstiftningen eller i medlemsstaternas lagar i enlighet med unionslagstiftningen hindrar näringsidkaren från att sälja varorna eller tillhandahålla tjänsterna till vissa kunder eller till kunder på vissa territorier.

När det gäller försäljning av böcker ska förbudet som fastställs i punkt 1 inte hindra näringsidkare från att tillämpa olika priser för kunder på vissa territorier i den utsträckning detta krävs i medlemsstaternas lagar i enlighet med unionslagstiftningen.

Artikel 5

Icke-diskriminering av betalningsrelaterade orsaker

1. Näringsidkare ska inte tillämpa olika betalningsvillkor vid försäljning av varor eller tillhandahållande av tjänster, på grund av kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort, betalningskontots placering, betaltjänstleverantörens etableringsort eller betalningsinstrumentets utfärdningsort inom unionen, om
 - (a) dessa betalningar görs som elektroniska transaktioner via girering, autogirering eller ett kortbaserat betalningsinstrument av samma betalmärke,
 - (b) betalningsmottagaren kan begära stark kundautentisering av betalaren i enlighet med direktiv (EU) 2015/2366, och
 - (c) betalningarna är i en valuta som betalningsmottagaren godtar.
2. Förbudet som fastställs i punkt 1 ska inte utesluta näringsidkarnas möjlighet att ta ut avgifter för användning av ett kortbaserat betalningsinstrument vars förmedlingsavgifter inte regleras i kapitel II i förordning (EU) 2015/751 och för de betaltjänster som inte omfattas av förordning (EU) nr 260/2012. Avgifterna får inte överskrida näringsidkarens kostnader för att använda betalningsinstrumentet.

Artikel 6

Avtal om passiv försäljning

Avtal där näringsidkare åläggs skyldigheter, när det gäller passiv försäljning, att agera på ett sätt som strider mot denna förordning ska automatiskt vara ogiltiga.

Artikel 7

Verkställighet av medlemsstaternas myndigheter

1. Varje medlemsstat ska utse ett eller flera tillsynsorgan som ska ansvara för att denna förordning verkställs. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsorganet eller

tillsynsorganen som har utsetts har lämpliga och effektiva medel för att verkställa efterlevnad med denna förordning.

2. Medlemsstaterna ska fastställa reglerna för sanktioner vid överträdelse av bestämmelserna i denna förordning och vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de genomförs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artikel 8

Kundstöd

1. Varje medlemsstat ska tilldela ett eller flera organ ansvaret för att ge praktiskt stöd till konsumenter i fall att tvister uppstår mellan en konsument och en näringsidkare vid tillämpningen av denna förordning. Varje medlemsstat ska utse ett eller flera organ som ska ansvara för detta.
2. De organ som hänvisas till i punkt 1 ska erbjuda konsumenterna ett enhetligt mallformulär för reklamationer till organen som hänvisas till i punkt 1 och i artikel 7.1. Kommissionen ska bistå dessa organ i utformningen av detta mallformulär.

Artikel 9

Översynsklausul

1. Kommissionen ska senast *[datum: två år efter att denna förordning träder i kraft]* och vart femte år därefter lägga fram en rapport om utvärderingen av denna förordning till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Rapporten ska, vid behov, åtföljas av ett förslag till ändring av denna förordning, med beaktande av den rättsliga, tekniska och ekonomiska utvecklingen.
2. Den första översynen som hänvisas till i punkt 1 bör utföras i synnerhet i syfte att utvärdera om förbudet som fastställs i artikel 4.1 b även borde omfatta tjänster som levereras elektroniskt och vars huvudsakliga egenskap är att tillhandahålla åtkomst till och användning av upphovsrättsskyddade verk eller andra produkter, förutsatt att näringsidkaren har de erforderliga rättigheterna för de berörda territorierna.

Artikel 10

Ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG

1. I bilagan till förordning (EG) nr 2006/2004 ska följande led *[nummer]* läggas till: ”*[nummer]* [denna förordnings fullständiga titel] (EUT L XX, XX.XX.år, s. X), endast då kunden är en konsument i den mening som anges i artikel 2.3 i förordning år/XXXX.”
2. I bilaga I till direktiv 2009/22/EU ska följande led *[nummer]* läggas till: ”*[nummer]* [denna förordnings fullständiga titel] (EUT L XX, XX.XX.år, s. X).”

Artikel 11

Slutbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med *[datum: sex månader efter den dag den offentliggörs]*.

Artikel 4.1 b ska dock tillämpas från och med den 1 juli 2018.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande